

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

11. Astruitur sexto ex eo quod tredecim libri Augustini alioquin funditus
evertantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

221

fuisse mansuram. Augustinus enim iudicabat, ad peccati traductionem asserendam abunde Catholicis esse satis, si ista concupiscentia per quam traducitur saltem peccato vitia erederetur: Hanc si placet vobis in paradiso collocare, & per talem concupiscentiam carnis, qua nec praeveniret, nec tardaret, nec excederet imperium voluntatis, vobis videtur in illa felicitate filios potuisse generare, non repugnamus. Ad hoc enim quod agimus sufficit nobis: quia nunc talis in hominibus non est, qualem in illius felicitatis loco esse conceditis.

lib. 1. ad Iulian. 17.

Hinc ulterius obstinatissime contendebat Iulianus, celeberrimum istum Scriptura locum: Quia non habitat in carne mea hominum: itemque istum: Quis me liberabit de corpore mortis huius? non de ipso Apostolo Paulo, sed de alio quopiam sub lege, hoc est, Iudaeo adhuc in peccatis posito intelligendum esse, quem non innata carnis concupiscentia, sed tantum mala vivendi consuetudo fatigaret: ne si fateretur in Apostoli, hoc est, in hominis baptizati & iusti carne aliquid post baptismum remansisse mali, iam per hoc ipsum etiam originale peccatum a parentibus in prolem trajici posse concederet, totaque dogmatis Pelagiani scena collaberetur. Locupletissime docet hoc Augustinus, qui Pelagianos hoc vidisse, & velut praesentissimum interitum suum horruisse testatur. Cum enim ex Ambrosio probasset, Apostolum de se dixisse: Quis me liberabit de corpore mortis, videlicet propter legem illam peccati membris insitam; instando subjungit: En tota vestra causa impulsu, prostrata, contrita, & sicut pulvis quem proiecit ventus a facie terra &c. Numquid enim Paulus Apostolus non erat baptizatus? aut aliquid ei vel originale, vel proprium, vel ignorantia, vel scientia remissum non fuerat peccatorum? Unde ergo talia loquebatur, nisi id quod dixi in libro meo, cui te respondisse gloriaris, omnino verum est? Lex quippe ista peccati, qua in membris est corporis mortis huius, & remissa est regeneratione spiritus sancti, & manet in carne mortali &c. Nec vero te tantum, sed & ipsos Pelagianos, si de

lib. 1. cont. Iul. 17.

ipso Apostolo ista dicta esse faterentur, ruinae suae conficiis fuisse, propter apertum istum aditum, quo peccatum a parente licet sanctificato in prolem generatione transiret, pergit ostendere Augustinus: Hoc est omnino, quod funditus subruit haeresim vestram. Quod usque adeo videtis, & timeris, ut non aliter ex his Apostoli vocibus extraxerit, nisi quanta potestis contentione asseveretis, non illic ipsius Apostoli accipiendam esse personam, sed adhuc sub lege nondum sub gratia positi cuiuspiam Iudaei, contra quem sua mala conversationis consuetudo pugnaret. Et ut Augustinus eum ex propria responsione ita convinceret, ut simul Catholicam suam doctrinam de concupiscentia stabiliret, proprio laqueo ex illa consuetudine mala, suffocavit Iulianum: quasi ipsa vis consuetudinis deponatur in baptismo, & non adversus eam consistant baptizati &c. Et adhuc uberius: Quod si audent sine perveracitate considerare voluisses, profecto in ipsa vi consuetudinis invenires, quomodo concupiscentia remittatur in reatu, & maneat in actu. Hoc enim docuerat Augustinus libro primo de nuptijs, ut peccati originalis transitum per manentem illam in actu concupiscentiam demonstraret. Hinc & alibi eandem vim urgens consuetudinis post baptismum remanentis: Sed ne forte dicas, contra hoc potius pugnare baptizatos, quod sibi ipsi prioris vitia mala consuetudine fecerunt, non contra id, cum quo nati sunt. Quamquam, inquit, si hoc dicis, iam proculdubio cernis atque concedis, esse in homine aliquid mali, quod non ipsum, sed reatus qui ex illo contractus fuerat, auferatur in baptismo, tamen quia parum est ad huius questionis absolutionem, nisi vobis ex peccato primi hominis ingeneratum esse monstretur, audi &c. Ex quibus omnibus luce meridiana clarius est, Iulianum ita intellexisse sententiam Augustini de concupiscentia peccatum originale propagante, sicut verba sonant, & nos tam prolixè, quia res magna est, proposuimus: atque ita horruisse, ut ea salva, dogma suum salvum esse non posse, ipso timore & fuga sua fateretur.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

lib. 1. de n. cap. 27.

lib. 2. cont. Iul. c. 3.

CAPVT XI.

Astruitur sextò ex eo, quod tredecim libri Augustini alioquin funditus evertantur.

QVOD sanè verissimum esse facile quis intellexerit, qui intellexerit, nullum alium confictum inter Augustinum & Iulianum ex proposito utriusque fuisse susceptum, quam de illa sola & unica quaestione, utrum peccatum originale per concupiscentiam carnis seu libidinem ex parentibus in prolem propagaretur: Augustino omnibus ingenij & eruditionis nervis incumbente, ut eam peccato in primorum hominum carne extortam esse, & peccatum in posterios propagare convinceret; Iuliano è contrario asserente, eam à Deo in paradiso esse

plantatam, atque ita fieri nulla ratione posse, ut per eam in proles à parentibus culpa transiret. Ex quo efficitur, ut praecipui & eruditissimi libri Augustini, numero facile tredecim, qui unica ista intentione scripti sunt, adde & alios plures, qui hoc ipsum magna ex parte tractant, funditus corruat, & velut inanes ac futiles abijciendi sint, si Augustinus in eo falsus est, quod per solam concupiscentiam carnis peccatum originale trajici proficitur. Nam liber primus de nuptijs & concupiscentia, nullam penitus alium scopum habet, quam in transfundenda originali culpa, meritò concupiscentiam illam

K 2

repre-

Handwritten marginal note in Latin script.

reprehendi sine reprehensione nuptiarum; sic-
 ut hoc & ipse titulus satis indicat. In cujus
 libri fugillationem cum quadam ex Iuliano
 excerpta prodissent, refutavit ea addito se-
 cundo libro Augustinus. Hunc Iulianus qua-
 tuor voluminibus prostrernere molitus: illa
 vicissim sex libris adversus eum editis Au-
 gustinus, in quibus de divina gratia questio
 vix nisi per transennam, attingitur: sed toti
 penè in sola istius carnalis concupiscentiæ
 cõdemnatione versantur. Quod opus tanti fe-
 cit ipse Augustinus, ut vir modestissimus, &
 à seipso commendando remotissimus appella-
 verit illud, *tantum*, tanquam pestiferum opus.
 Neque stetit hic pertinacia Iuliani: sed alijs
 octo adversus librum secundum de nuptijs
 exaratis Augustino ultimum laborem impo-
 suit, in quo & mortuus est. Nam quinque
 alios in sui defensionem edidit, quorum duo
 priores adhuc extant, & nuper inventi sunt;
 reliqui tres vel in bibliothecis latent, vel tem-
 porum injuriâ perierunt. Tres posteriores, B
 quos meditabatur, morte conatum prævenien-
 te, non incepit. Omnis iste multorum anno-
 rum labor, quo sublimissimus ille Doctor, totâ
 Ecclesiâ applaudente, se fatigavit, irritus pro-
 fus & inanis, & ut loquuntur recentiores, non
 ferendus est, si verum est quod ipsi dicunt,
 concupiscentiam carnis nihil ad peccati tra-
 ductionem pertinere, & sententiam illam non
 esse tolerabilem. Quæ sanè sine gravissima
 injuria sanctissimi & eruditissimi viri jactari
 non possunt, utpote cui Ecclesiâ soli hæc-
 nus acceptum tulit, quod de Pelagiana hæ-
 resi peccati originalis traductionem præ-
 cipue detestante, & acutissimis argumentis
 oppugnante, triumphavit.

*Lib. 2. Re-
 tract. c. 62.*

LA 101

Sed ne quis aliquo scribendi calore mihi
 elapsus esse suspiceretur id quod diximus, ope-
 re pretium esse video, ut ex ipso Augustino
 probem, non alium in tot elaboratissimis
 libris, quorum unus in sui patrocinium tra-
 xit alium, ei fuisse scopum, nisi ut concu-
 piscentiam, qua peccatum originale trans-
 funditur, à nuptiarum bonitate discerneret,
 ne tantum hujus mali virus in illarum cul-
 pam verteretur. Sic ergo testis integerrimus
 statim in ipso ingressu operis, quod tanti
 certaminis causam dedit, ipse loquitur: *In-
 tentio huius libri hæc est, ut quantum nos Dominus
 adjuvare dignatus, carnalis concupiscentiæ malum,
 Lib. 1. de propter quod homo qui per illam nascitur, trahit
 nupt. c. 1. originale peccatum, discernamus à bonitate nuptia-*

originalis peccati, discernamus à bonitate nuptia-
 rum. Quibuscumque verbis ego Augustini
 scopum exponerem, non possem eum clarius,
 quam ipse expressit, promere. Ex hoc verò
 scopo & doctrina libri istius, quo nihil quàm
 istud unicum ex professo agit, tota illa libro-
 rum series, quam ante diximus, consecuta
 est. Eandem verò suam intentionem, ne quis
 inter scribendum ei excidisse crederet, ita in
 fine libri reficit: *Quam (concupiscentiam
 carnis) curavimus à nuptialibus bonis tam pro-
 lixa disputatione distinguere, propter novos hereti-
 cos, qui, cum hæc reprehenduntur, calumniantur,
 quasi nuptia reprehendantur: ut scilicet eam tan-
 quam bonum naturale laudando, suam pestiferum
 dogma confirmet, quo asserunt prolem, qua per eam
 nascitur, nullum trahere originale peccatum. Eun-
 dem scopum suum & initio sex librorum,
 hoc est, primi operis adversus Iulianum scri-
 pti, rursus ob oculos ponit, ut quo tota futu-
 ra disputatio collimaret, lector intelligen-
 ret: Hinc quippe factum est, inquit, ut de nu-
 ptijs & concupiscentia librum scriberem; nuptia-
 rum scilicet bonum discernens ab eo malo, unde tra-
 hitur originale peccatum. Et toti operi summam
 imponens namque, ut istud solum se tanto di-
 sputandi conatu egisse non lateret Iulianum,
 sic eum alloquitur: Ad omnia me sibi respondi-
 stis, Iuliane? & omnia refellisse, quibus disputasti vo-
 luminibus quatuor, credendum non esse originale
 peccatum, & concupiscentiam carnis (unde scili-
 cet trahitur illud originale peccatum, ut su-
 præ dixerat) non posse culpam sine damnatione
 nuptiarum, puro quod perspicis, si pervicax non sis.
 Causam verò triumphi, quem se de Iuliano
 putat adeptum esse, subtexit; Demonstratum
 enim est &c. ei tantam concupiscentiam carnalem
 mortem non inferre post mortem, qui in Christi mor-
 te invenit mortem, qua moriatur peccato. Quæ
 cum ita sint, curvis mediocrii iudicii perspi-
 cuum est aërem verberasse Augustinum in
 tot elucubrandis operibus, ineptam &
 ridiculam esse gloriationem ejus de devi-
 cto Iuliano, imò verò non instruxisse, sed de-
 cepisse Catholicos Augustinum, si concupi-
 scentia, quemadmodum recentiores volunt,
 non solum nihil ad peccati propagationem fa-
 ciat, sed eam traductionis causam asserendo,
 non ferendam sententiam docuit: denique, quòd
 ab ore & sensu Catholicorum absit, falsis &
 fallacibus armis Ecclesiæ victoriam non tam
 stetitisse, quàm perisse, non tam ab Augustino
 partam esse, quàm proditam.*

ram. Quibuscumque verbis ego Augustini
 scopum exponerem, non possem eum clarius,
 quam ipse expressit, promere. Ex hoc verò
 scopo & doctrina libri istius, quo nihil quàm
 istud unicum ex professo agit, tota illa libro-
 rum series, quam ante diximus, consecuta
 est. Eandem verò suam intentionem, ne quis
 inter scribendum ei excidisse crederet, ita in
 fine libri reficit: *Quam (concupiscentiam
 carnis) curavimus à nuptialibus bonis tam pro-
 lixa disputatione distinguere, propter novos hereti-
 cos, qui, cum hæc reprehenduntur, calumniantur,
 quasi nuptia reprehendantur: ut scilicet eam tan-
 quam bonum naturale laudando, suam pestiferum
 dogma confirmet, quo asserunt prolem, qua per eam
 nascitur, nullum trahere originale peccatum. Eun-
 dem scopum suum & initio sex librorum,
 hoc est, primi operis adversus Iulianum scri-
 pti, rursus ob oculos ponit, ut quo tota futu-
 ra disputatio collimaret, lector intelligen-
 ret: Hinc quippe factum est, inquit, ut de nu-
 ptijs & concupiscentia librum scriberem; nuptia-
 rum scilicet bonum discernens ab eo malo, unde tra-
 hitur originale peccatum. Et toti operi summam
 imponens namque, ut istud solum se tanto di-
 sputandi conatu egisse non lateret Iulianum,
 sic eum alloquitur: Ad omnia me sibi respondi-
 stis, Iuliane? & omnia refellisse, quibus disputasti vo-
 luminibus quatuor, credendum non esse originale
 peccatum, & concupiscentiam carnis (unde scili-
 cet trahitur illud originale peccatum, ut su-
 præ dixerat) non posse culpam sine damnatione
 nuptiarum, puro quod perspicis, si pervicax non sis.
 Causam verò triumphi, quem se de Iuliano
 putat adeptum esse, subtexit; Demonstratum
 enim est &c. ei tantam concupiscentiam carnalem
 mortem non inferre post mortem, qui in Christi mor-
 te invenit mortem, qua moriatur peccato. Quæ
 cum ita sint, curvis mediocrii iudicii perspi-
 cuum est aërem verberasse Augustinum in
 tot elucubrandis operibus, ineptam &
 ridiculam esse gloriationem ejus de devi-
 cto Iuliano, imò verò non instruxisse, sed de-
 cepisse Catholicos Augustinum, si concupi-
 scentia, quemadmodum recentiores volunt,
 non solum nihil ad peccati propagationem fa-
 ciat, sed eam traductionis causam asserendo,
 non ferendam sententiam docuit: denique, quòd
 ab ore & sensu Catholicorum absit, falsis &
 fallacibus armis Ecclesiæ victoriam non tam
 stetitisse, quàm perisse, non tam ab Augustino
 partam esse, quàm proditam.*

CAPVJ